

Mænd, der ogsaa vilde paatage sig det Slags Sager, som de gamle og i de forskjellige gamle Forhold indlevede og indøvede Folk ikke vilde paatage sig. — Der er imidlertid anført en anden Grund for ikke nu at vedtage denne Lov, nemlig den, at den vilde virke skadeligt med Hensyn til en kommende Reform i vort Retsvæsen. Hertil vil jeg sige, at jeg ikke tillægger denne Grund en saadan Vægt, at jeg ikke derfor skulde ansee det for godt, at Loven udkom. For det Første kan jeg i saa Henseende slutte mig til, hvad den høitærede Justitsminister har sagt, nemlig at denne Lov i visse Retninger kan tjene til at forberede Reformationen — det forekommer mig høist rimeligt, at den kan det —, men dernæst vil jeg sige, at vi i flere Aar have haft Trang til en Reform som den, her foreligger. Naar jeg siger „vi“, mener jeg ikke Juristerne, men en stor Deel af Befolkningen i Almindelighed. Derimod har den kommende Reform ved den Gang, den hidtil har haft saavel her i Rigsdagen som udenfor samme, ikke givet mig nogen Tro til, at den vil komme meget snart. Jeg har i 3 forskjellige Samlinger haft Sæde i de Udvalg, som have behandlet Sagen om en Reform i Retsvæsenet, men jeg er derved bestandigt mere og mere kommet til Overbeviisning om, at det har lange Udsigter med denne Reform, og hvorfor? Fordi det i de Udvalg, hvor i jeg har været tilstede som Medlem, har viist sig, at netop de allermeest Sagkyndige, netop Fagmændene have været fuldstændigt uenige om, hvorledes Reformationen skulde gennemføres. Det har viist sig, at der i ethvert af disse Udvalg er kommet nye juridiske Capaciteter ind, som have seet Sagen fra ganske andre Sider end de, hvorfra man i den foregaaende Tid har seet den, saaledes at hele Behandlingen er begyndt forfra. Der har viist sig saa forskjellige Meninger netop mellem de Sagkyndige, at det ikke har været os Lægmand muligt at finde de fine Distinctioner, der ere gjorte, men dette har overbeviist mig om, at man længe kan behandle Sagen, inden man kommer til en Ende dermed, og naar man nu seer, at den nedsatte Commission ubelukkende bestaaer af Danmarks første juridiske Capaciteter, har det gjort det Indtryk paa mig, at de vanskeligt vilde blive

enige om Noget. — Dernæst vil jeg minde om, at der hidtil har været en Bestemmelse i de i saa Henseende forelagte Lovudkast om, at de ikke skulde træde i Kraft før efter en vis Aarrække — saavidt jeg husker efter en halv Snees Aar eller saa —, og naar man nu vilde tænke sig, at den Lov, hvorom der er Tale, ikke kom ud endnu i de første 5 eller 6 Aar, hvilket jeg troer er lavt regnet, samt at der i den vil være en Bestemmelse om, at den ikke skal træde i Kraft før 10 Aar efter, seer man meget let, at den foreliggende Lov ikke bør udsættes for saadanne uvisse Fremtidsforhaabninger, som ligge fuldstændigt i det Uvisse. (En Stemme: Det er en Feitagelse!). Det er ikke nogen Feitagelse, thi jeg støtter mig til Facta; det kan ikke benægtes, og Kjendsgjeringerne ere haardnakkede; det har jeg altid hørt. — Naar man siger, at vi nu skrive 1868, henviser jeg til den Betragtning, jeg før gjorde gjældende, nemlig at det synes, som om Rigsdagen er gaaet tilbage med Hensyn til Frihed i Næringsveie, og dette syntes ogsaa at blive noget bekræftet ved, hvad den ærede sidste Taler fremsførte, idet han sagde, at dersom der ved denne Lov maatte komme flere Sagførere tilstede, vilde vi, naar den store Reform kom, blive nødsagede til at tage denne Ret fra dem. Dette viser altsaa, at idetmindste dette Medlem af Commissionen har følt, at man vil komme til at indskrænke Sagførervirksomheden istedetfor at gaae i modsat Retning. — Efter Alt, hvad her foreligger, kan jeg saaledes ikke Andet end ønske, at denne Lov maa komme ud i nærværende Session, fordi jeg, uagtet jeg ikke er tilfreds med Hensyn til den Frihed, som derved gives, troer, at det er et Skridt fremad i Frihedens Retning. Paa den anden Side er det min Mening, at dersom man vil vente at faae Loven ud i nærværende Samling, maa man flaae sig til Taals med den og tage den uden Forandring, saaledes som den er kommen fra Landstinget, hvor man, som den ærede Taler sagde, er vis paa, at alle mulige høiere Hensyn ere tagne ved Affattelsen. Man synder altsaa ikke imod de høiere Betragtninger ved at tage den uforandret, og jeg vil derfor troe, at Thinget gjorde klogest i at tage denne Lov aldeles uforandret, i hvilket